

Snění o domově: materiální realita českých bezdomoveckých kempů

(v dokumentárních filmech)

Karolína Pauknerová, CTS UK/AVČR

"Nature and Culture – Interaction of Cultural and Biological Evolution in Interdisciplinary Perspective",
UNCE University research centre 204004/2012

Konference ČSS 3. 2. 2017, Praha

Dokumenty (vysílané na ČT, 3 vyrobené v produkci ČT)

Můj stan, můj hrad (Ivo Macharáček, 2004)

Láska v hrobě (David Vondráček, 2012)

Místa mezi místy (Marek Matvija, EPOS 257, 2015)

Spi sladce (Marika Pecháčková, 2017)

Můj stan, můj hrad (Ivo Macharáček, 2004)



Láska v hrobě (David Vondráček, 2012)

Na počátku druhého tisíciletí
našla skupina bezdomovců útočiště
na německém evangelickém hřbitově
v Praze-Stránsnících.
in Prague's district Stránsnice



I saw how it disappeared, you see,
the half painting.



It used to be a storage
shed for coal and wood



Great, there's still
some soup left.

Místa mezi místy (Marek Matvija, EPOS 257, 2015)



Spi sladce (Marika Pecháčková, 2017)



Co se ukazuje

Zobrazované staticky, jako materiální realita kvazi-domovů:

- Místa ležení – změř deky, nepořádek
- Ohně a kouř
- Stany nebo přístřešky, i celé prostranství
- Sbalené tašky, igelitky
- Odpadky
- Věci v přístřešcích (dekorace, hodiny, rádia, jídlo, kosmetika, oblečení, hračky ...)
- Visící prádlo

Zobrazované jako činnosti, jako to, co produkuje mat. realita a jak je produkována:

- Jedinec se zpovídá, „credo“
- Příprava jídla a jedení
- Mytí a praní
- Stavění přístřešku n. vylepšování; balení
- Donášení vody
- Práce – kabely, sběr...
- Balení cigaret, pití alkoholu
- Spaní (za dne)

„Etnografie“ bydlení v dokumentech: kritický pohled

○ Vizuelní témata:

- Místa, kde se spí – „ložnice“
- Donášení vody
- Místa pro hygienu – „koupelny“

○ Vytváření hranic mezi MY a ONI

Místa
mezi
místy



Můj
stan
můj
hrad

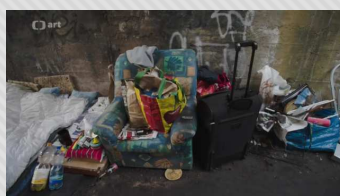
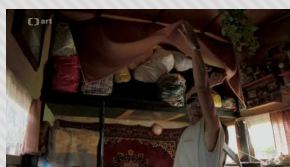


Láska
v hrobě



Spi
sladce





Místa mezi místy



Láska v hrobě



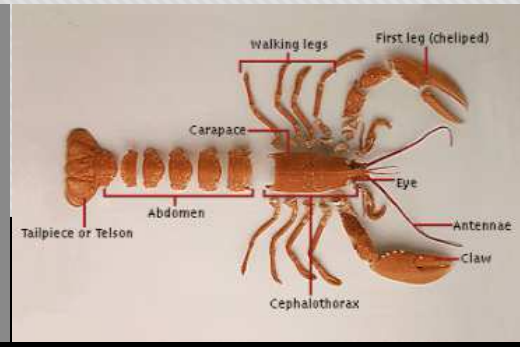
Můj stan můj hrad



Spi sladce

Diskuze 1

domov jako exoskelet – Matthew Gandy



„The modern home, for example, has become a complex exoskeleton for the human body with its provision of water, warmth, light and other essential needs. The home can be conceived as ‘prosthesis and prophylactic’ in which modernist distinctions between nature and culture, and between the organic and the inorganic, become blurred (Vidler, 1990: 37).“

Gandy, Matthew. 2005. Cyborg Urbanization: Complexity and Monstrosity in the Contemporary City. *International Journal of Urban and Regional Research* 29(1), 26-49.

Vidler, Anthony. 1990 Case per cyborg: protesti domestiche da Salvador Dali a Diller e Scofidio [Homes for cyborgs: domestic prostheses from Salvador Dali to Diller and Scofidio]. *Ottagono* 96, 36–55.

Diskuze 2

Spacing - David Crouch

domov mezi bytím a stáváním se (being and becoming)

Spacing „... is used to identify subjective and practical ways in which the individual handles his or her material surroundings.“ (Crouch 2003, 1945)

„There are continual tensions that individuals cope with between holding on and going further, between adherence to contexts and their protocols, and moving away from them.“ (Crouch 2003, 1958)

Crouch, David. 2003. Spacing, performing, and becoming: tangles in the mundane. *Environment and Planning A* 35, 1945-1960.

Závěry

Děkuji za pozornost
Můj e-mail: pauknerova@cts.cuni.cz

- First, home **provides shelter**. It has a material form, a roof over one's head that provides protection from the elements. In an ideal sense, 'home' should also afford a habitable environment: warm, dry, quiet, well lit, and well ventilated.
- Second, home **offers privacy**. In an ideal sense, the home is a space subject to the exclusive control of its inhabitants. **Ideally**, it is also a **secure space** where one feels safe, and is able to **store possessions**. Privacy and control suggest that the home can function as a retreat, a space in which individuals are free to do as they please.
- Third, home is a **key site for social relations**, offering a context for the (re)production of intrafamilial and extrafamilial relationships. In so doing, the home can be associated with emotional well-being and social support.
- Fourth, home is a centre of activity: **providing space for leisure and relaxation**, as well as **for unpaid and paid work**.
- Fifth, home **functions as an 'anchor'**, as a stable source of identity and meaning. As Somerville (1992) notes, this can be interpreted as another form of security, **ontological security**, concerned with one's sense of 'being-in-the-world'.
- Sixth, home is an **indicator of social status and a means through which people express views and values**. (Mifflin, Wilton 2005, 405-406)

Erin Mifflin, Robert Wilton. 2005. No Place like Home: Rooming Houses in Contemporary Urban Context. *Environment and Planning A* 37, 403-421.